

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A családi nevelés köréből.

I.

Sokan panaszkodnak a növekedő nemzedék felületességéről, könnyelműségéről, élvezetvágyáról, vallástalanságáról és durvaságáról, melyeknek kísérői az illetlenség, erkölcstelenség és fegyelmezetlenség. Ez fájdalom keserű igazság is. De ki ennek az oka? A hanyagul nevelt gyermek-e, vagy az anyák? Előbb nem is lesznek jobb férfaink, míg nem lesznek jobb anyáink. Valamennyi fentidézett illetlenség korunkat jelképezi. Hát igaz, hogy az apró gyermekek gondot okoznak és önfeláldozást kívánnak, ha az anya kötelességét komolyan veszi. De úgy hisszük, hogy jobb a maga idejében a főfájás, mint a későbbi években a szívfájdalom, bánat és szegyen. Folytonos engedékenység a legjobb gyermeket is elrontja és inkább egy ütleggel több, mint egygyel kevesebb.

Aki bolondja gyermekeinek, rendszeren saját bánatára neveli azokat. Tulságos engedékenység és szeretet a legjobb tehetséget is elfojtja és elhervasztja, mert a gaz tulnöveli a gyenge

csirákat a nevelés mezején, melyet folyton csak öntözünk, de soha meg nem kapálunk. Azért nem szükséges, hogy az anya gyermekét folyton üsse, verje hiába, mert ám százszor jobb, ha ezek megtanulnak a szóra hallgatni, gyakran egy büntetés a maga idejében tizszer jobban hat, mint az órahosszat tartó szóbeli intések, valamint a rövidség is minden tekintetben ajánlható.

Oly anya, ki valamely dolgot tizszer kér, szégyelje magát azért a bánásmódért, melyben a gyermekeibe nevelt illetlenségek által részesül. Joggal vetnek meg oly embert, ki jellemet és a komizság képét minden tekintetben nyilvánítja. De ha ifjúsága éveibe pillanthatnánk vissza, mikor sem atyja, sem anyja nem törődött nevelésével vagy esztelen gyengédségével alaposan hamisan nevelte, valóban be kellene ismernünk, hogy az ily gondtalanul uevelt ember legkevesebb oka annak, hogy mivé lett.

Spurgeon mondja: „Az ember rendszeren azzá lesz, mivé anyja neveli“. Az apa, aki hivatása után jár, ritkán gyakorol oly befolyást gyermeke neve-

lésére, mint az anyja. Kinek ez főleg műve, miért is őt nagy felelősség terheli. Becsülete, de szégyene is, ha gyermekei jók vagy gonoszak. Azonban van a véralkatban is kegyelem és jó emberek is válhatnak a rossz nevelés dacára. De főleg ez az ember köszörűköve és jaj annak az anyának, aki nevelése által a társadalomnak haszontalan és romlott tagokat adott.

II.

Spurgeonnak fentidézett mondását kiegészítem még a legközelebb multban elhunyt nagy angol pädagógus következő mondásával: „Ha az asszonyok (anyák) tudnák, hogy mily fontos szolgálatot tesznek a gyermekneveléssel, sohasem kíváncoznának ki a családból.“

Ne vessenek rám követ, ha egyik nagy nevelési hibára mutatok, sőt ki is merem mondani, hogy ezidőszerint bizony hiba van a családi nevelés körül.

E b. lapnak is célja, hogy a nevelési rendszerrel foglalkozzék, azt javítsa, a társadalom és a család egyes nevelési hibáira rámutasson, hibákat ostorozzon és végül azoknak, kik a neveléssel leginkább foglalkoznak — az

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Erdős bérces Gömör.

Erdős bérces Gömör, ott-ott születtem én
Sziklás hegy tövébe, virágos völgy ölen;
Hegy patak csörög kis kertünk aljába,
Szagos rozmaring van anyám ablakába.
Napsugár, madárdal, kicsi házunk tája,
Mintha csak az Isten mosolyogna rája.

Tele volt a szívem dallal, boldogsággal,
Mint árnyas kis kertünk illatos virággal.
Mosolygva a réten napestig eljártam,
Pillangót hajszolva, kis babos ruhámban.
Himes kis pillangó — miért is van szárnyad,
Miért ébresztetted fel bennem is a vágyat?

Alig hogy vinni bírt, gyenge kicsi lábam,
Himes pillangóval repülni kívántam.
Vagy ha mesét mondott édes öreg anyám,
A szemem felesillant, nem is tudva talán,
Mi az, mire vágyom, szárnyakat kívánva,
Repülni, sietni, el a nagy világba! — —

És, hogy nőtt a gyermek, úgy nőttek a vágyak,
Csábított a világ, hogy éljek, hogy lássak.

Szegény öreg anyám de elmondogatta:
Gyenge a te szived nagy, nehéz harcokra,
Tövises az út ott, kint a nagy világba — —
Sirt, zokogott anyám — marasztott — hiába.

A szerelem szárnyán, mint pillangó szállva
Repültem, siettem ki a nagy világba!
Rózsa nyílt az úton, a tövist nem láttam,
Csak előre, tovább, csak messzebbre vágytam.
Hittel, reménységgel, boldogságra vágyva,
Mentem ki a fényes, csábító világba.

Hamar elfáradtam, gyenge volt a szárnyam,
Egyre csak kerestem s újra nem találtam.
Egy kicsi melegség, egy kicsi szeretet,
Emberek, hát ti ezt itt nem ismeritek?
Kívül az arcokon derü, mosoly látszik,
De a lélek, a szív — a szív az hiányzik!

Hirt, aranyat hajszol mind, és egymást marva,
Szívet, becsületet a sárba tiporva!
Hazugság ott minden, hazug ott a fény is,
Egy lidércfény után futottam ott én is!
Akinek szíve van, jól vigyázzon rája,
Ne vigye, ne menjen ki a nagy világba.

Hittel, reménységgel, boldogságra vágyva,
Mentem ki a fényes, csábító világba,

Mint hogy ha valamit ott vesztettem volna,
Mintha a szívembe nagy ür támadt volna,
Ugy érzem egyszerre letörött a szárnyam
És vele hullott le minden-minden vágyam.

Erdős, bérces Gömör, ott-ott születtem én
Sziklás hegy tövébe, virágos völgy ölen.
Oda vissza vágyom! Csendes kicsi fészek,
Mit szóltok majd hozzá, ha így visszatérek.
Hitet, reményt veszve, vissza-vissza vágyom,
Édes anyám keblén, hátha megtalálom? . . .

Cigányka.

Paraszak a hamu alatt.

II.

Esteledik. . . .

A befűtött kályba vigan dudoráz. A
A gyerekek a szoba egyik szögletében hancuroznak. Igy alkonyatkor, a félhomályban a legédesebben tudunk elbeszélgetni.

Ma azonban a családi szentély horizontján futó felhők emelkednek. . . . A csendes légkört megzavarta az a levél, amelyet a feleségem tart a kezében. Az áll benne, hogy Károly öcsém felesapott önkéntesnek.

— Furcsának tartod aggodalmamat —

anyáknak helyes utmutatásokkal szolgáljon, egészen leplezetlenül fogom kitárni tapasztalataimat, remélve, hogy süket fülekre nem találnak!

A mai családi nevelés rendszere beteg, hiányos és erről egyik pädagógusunk így ír: „Aki figyelemmel kíséri a családokban lábrakapott kényeztetési rendszert, az tapasztalni fogja, hogy kevesen vannak, kik helyesen végzik nevelési munkájukat“.

Hogy ez így van, bátor leszek rámutatni a családi élet egyik sarkalatos hibájára, hogy a szülők közt kevesen képesek gyermekeiket teljes engedelmességre szoktatni.

Ugy vélem, alig lesz köztünk valaki, aki egyik-másik anyja ne panaszkodott volna, hogy gyermekei szófogadatlank és hogy mennyi keserűséget és gondot okoz az neki.

A panaszok nem alaptalanok, de valljuk be azt is, hogy a hibák kutforrásai megint ott keresendők, ahonnan a panasz jött — a családi körbe

És miért? Mert ott nincsenek figyelemmel a nevelésnek egy igen fontos alapelve, melytől gyakran a gyermek egész jövője, sorsa függ: az engedelmisségre való szoktatásra.

Amely szülő tehát saját otthonában a tekintélyt nélkülözi, ha gyermek részéről a kellő engedelmisség hiányzik, úgy annak oka abban keresendő, hogy megfeledezett hivatásáról s bizonyos ingatagságot tanusít gyermekei iránt, kiktől feltétlen engedelmisséget van jogában követelnie.

Mindenekelőtt az a kérdés merül fel, mi tulajdonképen az engedelmisség? Engedelmisség alatt értjük a

felöltött parancsainak, a gyermek által való teljesítését, ami a nevelés egyik legfontosabb mozzanata.

Ahol a gyermek engedetlen, ott a nevelő jellemében vagy tapintatlanságában kell a hibának lenni. Ritkán tartják szem előtt ama fontos nevelési tételeket, hogy a parancs okadatolt, világos, tiszta legyen s egy előbb adott parancsossal sohase ellenkezzék, továbbá, hogy az rövid, határozott, de higgadt is legyen.

A szülő minden parancsának a gyermek előtt szentírásnak kell lenni, mely ellentmondást nem tűr. Már Kant is azt mondja: „A gyermek vakon engedelmeskedjék!“

Az engedetlenségre szoktatott gyermek kockáztatja a ház boldogságát és majdan az iskolai nevelés befolyását is, mit — fájdalom — oly gyakran van alkalmunk tapasztalnunk.

Egy anya sétálni készült fiával, miközben a következő párbeszéd keletkezett:

— Pistikém, vedd fel a felöltődöt!
— De minek édes mamuskám? —
Nézd csak, hogy borul. A szél is fu, hűvös van, vedd fel kérlek a kabátodat! De édes anyuskám, biztosítalak, hogy nem fog esni! — A multkor is, mikor a bácsihoz mentél, nem volt felöltőd és akkor is bőrig áztál. —
Maga még vasárnap is kényszerített kabátot venni és a legszebb idő volt stb.

Minek folytassam.

Ezek után az anya, ki engedelmisségre akarta kényszeríteni a fiut, végre így fakadt ki: Fiam! Unom már folytonos ellentmondásaidat, rögtön vedd fel a kabátodat, mert azt én így aka-

rom! stb. Az ilyen alkudozás, rábeszélés az anyák legnagyobb hibái. Ha a gyermek esze után indulunk, nagyon keveset értünk el. A gyermeknek engedelmeskedni kell, azon kérdés nélkül — miért?

A családi nevelés másik feltűnő hibája, hogy az anya gyermekeinek rendszerint bizonyos engedményeket tesz, melyek szükségtelenek. Lássunk csak ebből is egy példát:

— Édes mamuskám — szólt Andorka — adj egy szilvát! — Mit gondolsz édes fiam? Az orvos bácsi mindenféle gyümölcsévést megtiltott, hiszen beteg voltál. Semmi áron sem kapsz szilvát. A gyermek duzzogni kezd. —
Hiába! hiába! Ha egyszer azt mondom „nem“, annál maradok. A duzzogás nyafogássá, végre orditássá fajul. Az anya hanghordozása változni kezd, vagy jobban mondva: szive meglágyul. No édes jó gyermekem, mindenáron meg akarsz megint betegedni? Biztosítalak, a legveszedelmesebb amit most ehétel — a szilva.

(Vége köv.)

A magyar nyelv a hadseregben. Pitreich hadügyminiszter a magyar delegáció hadügyi albizottsága számára kimutatást készített a közös hadsereg tisztikarának honossági viszonyairól és magyar nyelvi ismereteiről. A kimutatás értelmében a hadseregben összesen 17,532 tiszt szolgál, akik közül 3009 (17.16%) tökéletesen, 2847 pedig (16.27%) a szolgálat követelményeinek megfelelően beszél magyarul. Ilyképpen tehát a magyarul beszélő tisztek összesen 5856 főre, azaz 33.40% ra rugnak. Ami pedig a honossági viszonyokat illeti, a 4491 (25.62%) állampolgár közül 2668 (59.41%) tökéletesen bírja a magyar nyelvet, 894 (19.91%) pedig annyira, hogy a szolgálat követelményeit kielégíti. Így hát összesen 3562 (79.32%)

szól feleségem — de lásd, még elvihetik Macedóniába s ott veszhet. . . .

Tudom, hogy ugyis hiábavaló a nyugtató szó, mikor az asszonyi szív kesereg, azért hát inkább hallgattam.

— Majd ez az átkozott ex-lex is hoz még valami bajt — folytatá mindinkább elkeseredve. Minek is obstruálnak már. . . . Addig-addig, míg valamit baj lesz belőle. . . . Kopognak.

— . . . csértessék!
— Mindörökké, Budacs bácsi! — hát már bevégezték?

— Be azt, tanító ur.
— Kerüljenek beljebb.
— Köszönjtek — felel Jóska helyett is az öreg — csak „jóceakát“ szándékszunk mondani.

— De tán a bértket kifizetném előbb.
— Jó helyen van. . . .

A feleségem lámpát gyújtott, én meg előkerestem az aprópénzt.

— Nini! talán csak nem sirt a ténsasszony? — olyannak látom a szemét.

— Dehogy sirtam, Budacs bácsi — restelkedik a feleségem. Most tettem le az új-ságot s lehet, hogy megerőltettem a szememet.

— Ugy lehet — hagyta helyben az öreg. Mi baja is lehetne a ténsasszonynak?

Rácz Jóska is fordított egyet a szón:
— Irja-e a tanító ur ujságja is, hogy a Tisza Kálmán összeveszett a miniszteriummal?

— Meghalt az már Jóska — igazítám helyre a tévedést. Hanem most annak a fia: István, a főminiszter. Talán ezt akarta kérdezni?

— Jól mondja, tanító ur — hagyta helyben Jóska.

Hát bizony Jóska, ez a Tisza István egészen jó barátságban van a miniszteriummal. Hanem az én ujságomban az áll, hogy ez a főminiszter azokkal a követekkel nincsen egész véleményen, akik a magyarországi ezredekben a magyar kommandót kívánják. Mig valahogyan meg nem egyezhetnek, addig nem is asszentálnak. Ezért maradtak benn a háromévesek is és, ezért hívták be a rezervistákat is.

— Más fog abból kikelni, tanító ur, — okoskodék Jóska — csakhogy azt most még a császár is titokban tartja. De már csak egyszer kikelne! csak kikelne! . . .

— Mi kelhetne ki ebből, Jóska!?

kiváncsiskodék. — Talán valami új adóra gondol?

Jóska ötölt-hatolt.

— No csak kivele! ha már megkezdte — faggatám tovább.

— Mi kelhetne ki! — hát forradalom, tanító ur . . . forradalom — duplázta meg Jóska.

— Isten mentsen! — vág közbe ijedten a feleségem.

Miért, ténsasszony? — jobbra fordulna akkor a szegény ember sorja — veté ellen Jóska.

Az öreg Budacs is akart valamit mondani, de én megelőztem:

— Aztán mit csinálna maga, Jóska, ha véletlenül kiütne a forradalom? — miközben összekotortam a kályhában a hamu alatt pislogó parazsat.

— Mit? — felelt vadul fellobbanó tüzrel a szemében — megölném a csertői jegyzőt. . . .

Idegeinket valami hideg, fagyasztó áram futotta át e szóra. Mind elhallgattunk. . . . A kinos csendet, a vaskemencében felédrt s újra izzásba jött parázs pattogása zavarta csupán. . . .

Gubitz Kálmán.

magyar állampolgár beszél magyarul. A 12,965 főre rugó osztrák állampolgárból 336 (2.59%) tökéletesen, 1942 (14.98%) a bad-sereg követelményeinek beszél magyarul.

A bácsmegyei községek új nevei.

A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök 124.818/1903. számú rendeletével Bács-Bodrog vármegye községeinek, valamint ezen vármegye, továbbá Baja, Szabadka, Ujvidék és Zombor városok területén fekvő lakott helyeknek neveit, az 1898. IV. t. c. 2. és 3. §-ai alapján, következőleg állapította meg:

I. Apatini járás: (Apatin) Apatin. (Bács-Bresztovác) Szilberek. (Bács-Doroszló) Doroszló. (Bodrog-Monostorszeg) Monostorszeg. (Gombos) Gombos. (Kupuszina) Bácskertes. (Ó Sztapár) Sztapár. (Priglevica-Szent Iván) Bácsszentiván. (Szónta) Szond.

II. Bácsalmási járás: (Bács Almás) Bácsalmás. (Bács-Madaras) Madaras. (Bajmok) Bajmok. (Jankovác) Jánosbalma. (Katymár) Katymár. (Kis-Szállás) Kisszállás. (Kun Baja) Kunbaja. (Matheovics) Mátételke. (Mélykút) Mélykút. (Rém) Rém. (Tatabáza) Tatabáza.

III. Bajai járás: (Bács-Vaskút) Vaskút. (Baracska) Nagybaracska. (Bát-Monostor) Bátmonostor. (Béreg) Béreg. (Bikity) Bácsbokod. (Borsód) Bácsborsód. (Csataalja) Csátalja. (Csávoly) Csávoly. (Dautova) Dávod. (Felső-Szent-Iván) Felsőszentiván. (Gara) Gara. (Rigyica) Regőce. (Szántova) Heregcsántó.

IV. Hódási járás: (Bács-Ujfalú) Bácsujfalú. (Bogyán) Bogyán. (Dérnya) Dérnye. (Filipova) Szentfűlöp. (Hódás) Hódás. (Karavukova) Bácsordas. (Lality) Liliomos. (Parabuty) Paripás. (Pivnica) Pincéd. (Rác-Militics) Militics. (Vajszka) Vajszka.

V. Kulai járás: (Bács Keresztúr) Bácskeresztúr. (Bács-Kula) Kula. (Cservenka) Cservenka. (Kis-Kér) Kiskér. (Kucura) Kucura. (Ó Verbász) Óverbász. (Torzsa) Torzsa. (Uj-Verbász) Ujverbász. (Veprovác) Vepród.

VI. Palánkai járás: (Bács-Bukin) Dunabökény. (Bács-Cséb) Dunacséb. (Bács-Novoszelló) Bácsujlak. (Bulkesz) Bulkeszi. (Gajdobra) Szépliget. (Német Palánka) Palánka. (Ó-Palánka) Ópalánka. (Obrovác) Boróc. (Paraga) Parrag. (Plávna) Palona. (Szilbás) Szilbács. (Tovarisova) Bácsstóváros. (Uj-Palánka) Ujpalánka. (Wekerlefalva) Wekerlefalva.

VII. Óbecsei járás: (Bács-Földvár) Bácsföldvár. (Bács-Szent-Tamás) Szenttamás. (Ó-Becse) Óbecse. (Petrovszelló) Péterréve. (Turia) Turja.

VIII. Titeli járás: (Alsó-Kovil) Alsókabol. (Felső-Kovil) Felsőkabol. (Gardinovec) Dunagárdony. (Káty) Káty. (Kovil-Szent-Iván) Sajkásszentiván. (Lok) Sajkáslak. (Mosorin) Mozsor. (Tisza-Kálmánfalva) Tiszkálmánfalva. (Titel) Titel. (Vilova) Tündéres.

IX. Topolyai járás: (Bács-Topolya) Topolya. (Bács-Feketehegy) Bácsfeketehegy. (Bajsa) Bajsa. (Csantavér) Csantavér. (Kis-Hegyes) Kishegyes. (Omorovica) Omorovica. (Pacsér) Pacsér. (Sándor) Sándor. (Szeghegy) Szeghegy.

X. Ujvidéki járás: (Begecs) Begecs. (Deszpot-Szent-Iván) Urszentiván. (Glozsán) Dunagálos. (Járek) Jármos. (Kiszács) Kiszács. (Kulpin) Kölpény. (Ó-Futtak) Ofutak. (Ó-Kér) Okér. (Ó-Soóvé) Osóvé. (Petrovác) Petróc. (Piros) Piros. (Temerin) Temerin. (Uj-Futtak) Ujfutak. (Uj-Sóvé) Ujsóvé.

XI. Zentai járás: (Ada) Ada. (Bács-

Martonos) Martonos. (Mohol) Mohol. (Ó-Kanizsa) Magyarkanizsa.

XII. Zombori járás: (Bezdan) Bezdan. (Csonopla) Csonoplya. (Gákova) Gádor. (Gyula-falva) Bácsgyulafalva. (Kernyája) Kerény. (Kollu) Küllöd. (Krusovlya) Körtés. (Nemes-Militics) Nemesmilitics. (Ó-Szivác) Oszivác. (Sztanics) Órszállás. (Uj-Szivác) Ujszivác.

XIII. Zsablyai járás: (Csurog) Csurog. (Goszpodince) Boldogasszonyfalva. (Gyurgyevó) Sajkásgyörgye. (Nádaly) Nádalya. (Zsablya) Zsablya.

Városi ügyek.

A városi villanyvilágítás ügye.

Egy helybeli lap legutóbbi számában rövidke hirt közöl a villanyvilágítás ügyéről és abban állítólag hiteles forrásból nyert információk alapján azt állítja, hogy a belügyminiszterium a közgyűlésnek ez ügyben hozott határozatát megsemmisítette. A jelzett lapnak hirteljes terjedelmében téves, mert fel vagyunk hatalmazva legilletékesebb helyről a következőknek kijelentésére: Hauke Imre városunk polgármestere pár nap előtt Budapesten járt, hogy utána nézzen a miniszteriumban a villanyvilágítás ügyének. Polgármesterünk a belügyminiszterium városi ügyosztályának minden tagjával behatóan tárgyalt a dologról és tőlük azt a fölvilágosítást nyerte, hogy a világítás ügyében a véghatározat e hó végére okvetlen leérkezik a városhoz. Döntés még nincsen ez ügyben, így tehát egy árva szó sem igaz abból, hogy a belügyminiszterium megsemmisítette volna a közgyűlés határozatát. Az ügy a kereskedelmi miniszterium által véleményezve van, a belügyminiszterium érdemleges határozatot még ezideig semmiféle irányban nem hozott. Ez a valóság s ami ezzel ellenkezik, az mind olyan kombináció, melynek alapja nincs s csak téves mende-mondakra nyújthat alapot. Hogy melyik cég kapja meg a világítást az sincsen meghatározva. Annyi azonban bizonyos, hogy az akták e hó végére itt lesznek, előreláthatólag olyan határozattal, melyet mindenki örömmel fog fogadni.

H i r e k.

Adományok az új templom javára. Hauke Imre, városunk derék polgármestere hathatós közbenjárásának köszönhetjük, hogy az új templom építési alapja ismét gyarapodik. Legutóbbi fővárosi tartózkodása alkalmával sikerült neki kieszközölnie azt, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter 10,000 korona segélyt helyezett kilátásba az újtemplom építési költségeihez való hozzájárulás címén. A második adomány pedig a nemeslelkű érsektől, dr. Császka Györgytől származik, akinél polgármesterünk szintén tisztelt és nála ebédre is hivatalos volt. Az érsek megígérte, hogy amennyiben a karmeliták nyernék el az új templomot, úgy a tőle kölcsönképen élvezett 7000 koronát átengedi a karmeliták javára a városnak.

Adományok a szabad lyceumnak. A zombori szabad lyceum egyesület e kiváló és nemes célokért küzdő kultúregyesület javára a következő adományok folytak be legújabbán: Schlieszer Sándor 4 korona, Ambrozovits Emilia 10 korona, Poppovits Sebő 32 korona, dr. Czeisel Lajos 24 korona, Bárány Zsigmond 6 korona, Fernbach Károly 28 korona, Engel Mór 20 korona. Összesen 124 korona. A lyceum vezetősége ez uton mond ószinte köszönetet a nemeslelkű adakozóknak.

A zombori szabad lyceumban vasárnap nem lesz előadás, miután a gazdasági előadások fognak aznap megtartatni.

Közgyűlések. A zombori magyar olvasókör f. hó 13-án szombaton d. u. 6 órakor, a polgári kaszinó pedig f. hó 21-én vasárnap d. e. 11 órakor tartják közgyűléseiket.

Lyceumi előadás. Vasárnap d. u. fél 5 órai kezdettel dr. Gozdu Elek ur tartott előadást a „Renessaince“-ról. A gyönyörű előadást nagyszámú előkelő közönség hallgatta mindvégig feszült figyelemmel. Magáról az előadásról térszűke miatt lapunk legközelebbi számában fogunk teljes részletében megemlékezni.

Választás. Az „Országos Pázmány Egyesület“ a kath. írók és hírlapírók egyesülete a f. év január 30-án megtartott tisztújító közgyűlésén Vértesi Károly irót választmányi tagjává egyhangulag megválasztotta.

Vége a vadászatnak. Február hónapjával vége a vadászok dicsőségének, mert elkezdődött egész teljességével a vadászati tilalom. Azok a tapsifülesek, amelyek szerencsésen kiállták az utolsó tüzelést s ép bórral menekültek meg a vérszomjas Nimródok fegyvercsővei elől, persze nagy örömmel kezdik meg a farsangolást. Náluk a farsang csak most kezdődik s ezzel együtt a családalapítás. A vadászok pedig szegre akaszthatják a mordalyokat s augusztus hó elsejéig akár elő se vegyék, mert csak akkor szabadulnak föl újra a vadászterületek, akkor kezdődik meg a foglyázás.

A titeli Vörös-kereszt egyesület fiókja a napokban tartotta meg évi rendes közgyűlését Szemző Jánosné elnöknő és dr. Kossa Miklós kir. közjegyző elnök elnöklésével. A rendes elnöki és pénztárosi jelentésen kívül a közgyűlés egyhangulag titkárság és jegyzőnek dr. Abonyi Lipót ügyvédet választotta meg. A közgyűlés az elnökségnek buzgó és lelkiismeretes tevékenységeért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Leányegylet Óbecsén. Óbecsén leányegylet alakult meg, melynek humánus törekvések előmozdítása a célja.

Komlótermelés. Lapunk 9. számában hirtel hoztuk, hogy Csérei Lajos országos komlótermelési vándorszaktanár a zombori komlótermelési előadás után új komlótelepítő községekbe, esetleg német nyelvű előadásokra is kintazik. Most arról vettünk hiteles értesítést, hogy az esetleges vándor kiszállások más községekbe csak március havában tehetők meg, amidőn a helyszínen is adhatni gyakorlati utasítást, ami a mostani téli időjárás mellett úgy sem lehet. Annál is inkább ajánljuk tehát Csérei Lajos urnak Zomborban, f. é. február 13-án délután 3 órakor tartandó komlótermelési előadását a kiszállásoknak is meglátogatni, minthogy az gyakorlati irányban is lesz megtartva.

Báró Vojnits István Ujverbászson. Ujverbázi tudósítónk írja: Kertületünk nagyrabecsült országgyűlési képviselője dr. Vojnits István báró anélkül, hogy arról a nagyközönségnek tudomása lett volna, ide érkezett s Schuch Károly gyógyszerésznél megzálva, két napig tartózkodott községünkben. Nem beszámolót mondani jött, hanem hogy megválasztatása alkalmával tett ígéretét beválta, látogatásokat tegyen. Felkereste a község, a különféle hitfelekezetek előjáróit, lelkeseket, tanítókat, tanárokat, egyletek és közintézeteket, mindenütt örömmel és lelkesültséggel fogadva. A képviselőtestület, a gimnáziumi bizottság, az ipartelettel előjárósága, az evangélikus egyház s különféle testületek az illusztris vendég előtt testületileg tisztelegtek. Elutazása előtt báró Vojnits István a község szegényei részére 200 koronát juttatott a bíró kezébe.

Iparkiallítás Szabadkán. Szabadkáról írják: A legközelebbi napokban megkezdődnek az előkészületek az 1905. évben rendezendő ipari és mezőgazdasági kiállításra. Az előkészítő bizottság ma délután tartja első ülését dr. Biró Károly polgármester elnöklése alatt.

Halálozás. Szerdahelyi Zsigmond ókanizsai róm. kath. tanító f. hó 6-án elhunyt. Temetése nagy részvét mellett 8-án ment végbe.

A palánkai önkéntes tűzoltó-egylet harmincéves fennállásának jubileuma alkalmából f. évi pünkösdkor zászlóavatási ünnepélyt tart. A zászlóanyai tisztséget a palánkaiak nagy öröme Hípp Dezsőné, a palánkai járás főszolgabírójának neje vállalta el, ki mellé 100 koszoruleány is lett választva. A palánkai tűzoltók a zászlószenteléskor a palánkai téli kikötőben „velencei estély” címen igen érdekes és látványos ünnepélyt rendeznek. Ez alkalomra sok vidéki tűzoltó rándul Palánkára.

Eljegyzés. Czurda Ernő m. kir. honvédhadnagy eljegyezte Michelsz Sárkát Ujvidéken.

Ahol nincsen az orvosnak lakása. Kiskér községben történt meg az a különös eset, hogy az újonnan megválasztott községi orvos kénytelen volt állásáról lemondani, mert nem kapott megfelelő lakást a külömben gazdag községben. Az orvos választás a múlt hetekben volt s az állásra egyhangulag dr. Rapp János lett megválasztva. Az új orvos megválasztása után megtekintve a rendelkezésére álló lakást, azt annyira elhanyagoltnak találta, hogy a legjobb akarat mellett sem foglalhatta el s így inkább lemondott. Így Kiskérnek ismét nincsen orvosa s legközelebb új választást tartanak.

Amikor a pincér mulat. Nagy esődtűtet idézett elő tegnap délelőtt a párisi utcában egy garázda pincér. Az ipsze alaposan berúgott s ezen állapotában azt hangoztatva, hogy „ma ő az ur!” insultálta a járókelőket. Boltajtóról-boltajtóra járt és mindentűt csuf szavakat kiáltott be, ami természetesen nem a legkellemesebben érintette az tizletben levőket. Végre a párisi utcában e dologból parázs veszekedés támadt és a pincér urat alaposan kilődítették az utcára. Végre a cirkáló rendőrnek is feltűnt a dolog, aki hamarosan nyakoncsipte az „urat” és betessékelt a városházára.

Házasság. Eszes Mihály zentai városi pénztárnok e hó 3-án tartotta esküvőjét Biliczky Piroskával Zentán.

Farkasok Óbecsén. Óbecséről írják: Szinte hihetetlennek hangzó hír futotta be kedden reggel a várost, hogy farkas lőttek a felső nagyrétben. Hát feltűnő is, hogy ilyen gyenge tében mikép és honnan jutott a mi rétlünkbe a farkas, de tényleg Gortva Mihály Istvánnak fia lőtt egyet s azt be is hozta a városba. Az emberek két farkast láttak. Az egyiket sikerült lelőni és agyonverni, de a másik elmenekült. A lelőtt farkast azután a város udvarán helyezték el, ahol csoportosan álltak körül felnőttek és gyermekek egyaránt, hogy színről-színre láthassanak egy igazi farkast. Csütörtökön azután megkerült a másik farkas is. Ezt Draganov Rádó halász és csász lőtte le s lenyuzta, bőrét pénteken behozta a városházára. Ez még erősebb és nagyobb volt, mint a másik.

Megfagyott őrült. Alsókovilról írják, hogy ott Ivanov Tósa 49 éves földművesen az elmebetegség tünetei mutatkoztak. Utóbb kitört rajta az őrület s a szerencsétlen teljesen levetkőzve kifutott éjjel az utcára és nekiindult az ország útjának. A csikorgó hidegben, mintegy három kilométernyi utat tett meg így Adám kosztűmben, mikor már a szerencsétlent utolérte sorsa. Ereje elhagyta, összeroskadt s reggelre megfagyva találták az országot árkában. Mellette egy hű kis kutya vonított s ez tette figyelmessé az arra haladókat a hullára. A megfagyott elmebeteg, kinél az élesztési kísérletek már hiábavalónak bizonyultak, beszállították a községi hullaházba.

Uradalmi alkalmazott. Karagity László 22 éves, nős, egy gyermek atyja, katymári lakos, beszél magyarul és bunyevácúl, mint a palicsi földmives iskolának két évi tanfolyamát jeles sikerrel bevégzett tanulója, és mint jómagaviseletű, szorgalmas és munkabíró egyén, valamely uradalomba barmiféle állásba, illetőleg hivatalba lépni ajánlják. (B. B. vm. G. E.)

Fővárosi hírek.

Az 1904-iki nagy hadgyakorlatok. Az idén ősszel Csehországban, Strakonice és Párhotic között, lesznek az uralkodó jelenlétében a nagy hadgyakorlatok. Ezen a hadgyakorlaton résztvesznek a prágai 8-ik és az innsbrucki 14-ik hadtestek, az utóbbinak parancsnoka Jenő főherceg lesz. Az uralkodó és kísérete Windischgrätz Alfréd herceg steknai kastélyában Strakonice mellett fog lakni. A hadgyakorlatokról a bővebb rendeleteket márciusban hozzák nyilvánosságra.

A király ajándéka. Pár hete megírtuk, hogy Vastag Ferenc szegedi ügyvédi irnok feleségét három élő gyerekkel áldotta meg az Isten egyszerre. A szegény apa, mint ilyen esetekben szokás, a királyt hivta meg keresztapának, aki azonban, szintén szokás szerint, nem vállalta ezt a tisztséget, mindazáltal a korozsmát: 100 koronát ma elküldötte a megáldott családnak, amelynek nagyon jól esik a jólelkű király ajándéka. Vastag Ferenc már fel is vette a 100 koronát Kállay Albert szegedi főispántól.

Kitüntetett életmentők. A király a budapesti „Párisi áruház” égése alkalmával az életmentés körül tanusított önfeláldozó magatartásuk elismerésül a derék életmentőknek, u. m.: Bokelberg Ede rendőrfelügyelőnek a koronás arany érdemkeresztet, Pepslovsky Sándor pénzügyi számtisztnek az arany érdemkeresztet, Maga József címzetes rendőrelőnöknek a koronás ezüst érdemkeresztet és Hornyák Ferenc II-od osztályú rendőrnek az ezüst érdemkeresztet adományozta.

Az utolsó olasz borküldemények Fiumében. Amint tudva van, az olasz kormányal történt ideiglenes megállapodás értelmében mindazon borok, melyek december 31-én Fiume és Trieszt felé már utban voltak, vagy pedig Ausztriába és Magyarországra már eladva voltak, a kedvezményes vámmentel mellett voltak még szállíthatók. Az elmúlt héten, mint a fumei Magyar Tengerpart írja, a következő hajók hoztak nagyobb borszállítmányt Fiuméba: „Calabro” Pugliából 1604 hordót, „Solunto” Sziciliából 849 hordót, „Riposto” Aetriából 600 hordót. Ezzel azután az idej olasz bor behozatal egyelőre megszűnik. A fumei kikötőben a fentjelzett mennyiségen kívül még 1500 hordó van elhelyezve, aminek a fele azonban már jóformán el van adva.

Farsang.

Az iparos dalárda mulatsága. Szombaton, f. hó 6-án zajlott le a zombori iparos dalárda farsangi mulatsága. Kedély és vígság dolgában egy magaslapon áll az eddigiekkel, azaz rövidebben szólva: pompásan sikerült. A mulatságot a Vadászkiirt összes termeiben tartották, melyek alaposan szűknek bizonyultak, mert hogy sokat ne mondjunk hatszáz lélek lehetett ott. Ez az odavetett szám is azt mutatja, hogy az iparosok mulatságai a legjobban sikerülnek. A hagyományokhoz hiven a lefolyt mulatság egy változatos és komikus jellegű programmal kezdődött. Az első szám a dalárda férfikarának éneke volt, mely különböző népdalokból állt. A férfikar éneke nagyon szép volt. Folytatólagosan következtek ezután az élvezetes dolgok. Igen hatásos volt Szalay Ede és Milsinszky Alajos dalárdai tagoknak duettje, akik egy csinos kuplét adtak elő, melynek komikus szövege élénk derűtséget keltett. Hasonló zsánerű volt a második kettős is, melyet két nőrubás dalárdista: Schmutzler Nándor és Nemes István adtak elő. Az első

kuplé a „Gózkocsiról”, a második a „Gépiró kisasszonyokról” szólott. A két „Yost Mici” óriási tapsot kapott. Ezeket azután egy fess cigányleány, Gégner József váltotta fel, aki mint „kártyavetőnő” énekelt csodadolgokat a harminckettős bibliából és az éneket ügyes táncal kísérte. A műsor utolsó és mondhatni leghatásosabb pieceje „A cseh muzsikások” címen egy farsangi operából állott. A pódiumon egy hatalmas zenekar jelent meg komikusabbnál komikusabb alakokból összeállítva, akik letelepedésük után egy őrületes hangversenyt adtak elő. A kappelmeiszter Répits Ferenc, ékes hajlongások közepette dirigálta a zenekart, amely a siri pianissimóból fokozatosan hágott felfel egészen addig a határig, amelyen a hangnak talán már neve sincs. Frenetikus tapsal jutalmazta a hálás publikum a műsor e könnyekig kacagató pontját, melyet a dalárda veterán tagjai: Jáger Ferenc, Gégner József, Schmutzler Nándor, Gálly Géza, Szöllősi András, Nagy Lajos, Szabó Gyula, Bagóczy András, Bozsánszky János, Herczogh József, Dörfler Gyula, Sztrilich Árpád, Nemes István, Milsinszky Alajos, Rakits Jakab, Órbán Nándor, Szalay Ede adtak elő dicséretes igyekezettel. — Az előadott daraboknál a szerző neve nem volt feltüntetve. Annál nagyobb meglepetést képezett, midőn a közönség a szerzőket, illetve a szerzőt óhajta megismerni, spontán tapsaira Szántó Károly, a dalárda poétája jelent meg a pódiumon. Szűnni nem akaró taps és éljenzés közepette egy hatalmas babékoszoruval jutalmazta a közönség a derék szerzőt, aki minden alkalommal kitűnő dolgokkal kedveskedik közönségének. A hangverseny befejeztével rögtön megindult a tánc. Eleinte alig-alig lehetett mozogni, annyi volt a szép lány és a táncra kész ifju. Csak a szűnóra után lehetett szó a táncról, mely azután tüzzel indult meg s eltartott reggel hét óráig. Szűnóra alatt világposta volt, mely alkalommal mint a legtöbb levelezőlap boldog tulajdonosa Weisz Katica urleány részestült az értékes díjban.

Hogy a mulatság ily szépen sikerült, abban főérdeme az egylet agilis elnökének, Tautner Ottónak van, akit kellemes kötelességének teljesítésében buzgón támogatott a figyelmes dalárdistáknak hatalmas gárdája.

Kapcsolatosan e mulatsággal, már most kötelességünknek tartjuk komolyan megróni a Vadászkiirt bérlejt, aki úgy a nőegyleti bálon, mint ez utóbbi alkalomkor is nem gondoskodott kellő mennyiségű ételről. A nőegyleti bálon két órák már semmit, az iparosok mulatságán pedig szűnóra alatt sokánál egyebet nem lehetett kapni. Gyönyörű kilátás van ily körülmények között a jogász-bálra. A sok idegen szép véleménynyel lesz rólunk, ha majd koplalni fog Merkovits András indulenciája folytán. Figyelmébe ajánljuk a rendezőségnek ezen állapotokat.

A Juristabál, mely február hó 13-án fog a zombori Vadászkiirtben lezajlani, sokkal nagyobb szabású lesz, mint aminőnek ígérkezett a kezdet nehézségei közepette. A rendezőség ismételve közli, hogy a vidékre csak azoknak küldött meghívót, akinek a részére kértek. Aki kért, annak mindnek lett küldve és így ha meg nem érkezett, annak csak az az oka lehet, hogy a megrendelő levél elveszett. Aki még igényt tart meghívóra, forduljon a rendezőség titkárához dr. Pataj Sándorhoz.

Dalestély. A zombori kaszinóegyleti dalárda e hó 16-án rendszerinti első farsangi dalestélyt rendez, következő műsorral: 1. Alfredy C. „Keringő”, előadja a dalárda zenekara. 2. Rieger Gy. „Ki a gond-dal”, férfikar. 3. Naumann G. „A két tanti”, előadják két nagybőgőn zongorakísérettel. 4. Drandt L. „Nevető dal”, férfikar zongorakísérettel. 5. Brixner „Állatnégyes”, trefás férfinegyes zongorakísérettel. — Pártoló tagoknak a tagsági jegy első szelvénye belépőjeggyül szolgál.

A zombori helyőrség bálja. A városunkbeli cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség és csendőrség tisztikara jövő hó 5-én fényes bált szándékozik rendezni a Vadászkiirt összes termeiben. A bálbizottság már megalakult s legközelebb fog

határozni a bál részletei felett. Előre is jelezhetjük, hogy a bál nagyon fényes lesz s már mint ujdonság is nagy pártolásra számíthat. Amint a program egybe lesz állítva, részletesen fogunk referálni az előkészületekről.

A pénzügyiek estélye. A pénzügyi tisztviselők által alakított söröző asztaltársaság sikerült összejövetelt rendezett f. hó 6-án, szombaton a Csitaonica éttermében. A vacsora a legkedélyesebb hangulatban folyt le. Vacsora után a fiatalság táncra kerekedett, melyben a jelenvolt női társaság csaknem valamennyi tagja résztvett és így a reggeli órákig a legvidámabban telt el az idő. A jelen volt hölgyek névsora a következő: Bittermann Gyuláné, Boross Lajosné, Fleckenstein Mariska, Főző Sándorné, Karcher Károlyné, Komáromy Gyuláné, Koszterszitz Józsefné, Langmahr Jánosné, Náray Vilmosné, Náray Erzsike, Szigethy Vilmosné, Temes Tivadarné, Török Józsefné, Török Ida, Travnyik Béláné, Vass Ferencné.

Nyilvános nyugtázás. A zombori jótékony magyar nőegylet fejjelmez-estélye alkalmával felülfizettek: özv. apatini Fernbach Bálintné 20 kor., Szemző Gyula 16 kor., Szemző Istvánné, Szilágyi Mórné, Tárcazy Dezső, Roheim Zsiga 10—10 kor., Lederer Pál 8 kor., Hauke Imre, Alföldy Gedeonné, Dalmay Béláné, Falcione Gusztávné 6—6 kor., Buják Józsefné, Sztrilich Zsigmondné, Spitzer Sándor 5—5 kor., Tárcazy Mór, özv. Spitzer Mórné, Bachrach Lajos 4—4 kor., Scultéty Ferencné, Enyedy Eugénia, Bruck Árminné, Weidinger Lajos, Stein Jakab 2—2 kor., Spitzer Sándor 3 kor., Vértesi Károly 1 kor.; összesen 149 korona.

Mulatság Monostorszegen. Bodrogmonostorszegről írják, hogy az ottani iparosok az „Ifjúsági egyesület“ javára f. hó 1-én szépen sikerült mulatságot rendeztek. A fesztelcu mulatság reggelig kitartott. Az első csárdást mintegy 57 pár járta. A zenét a híres monostorszegi tamburások szolgáltatták. A mulatság rendezésén Günther Mátyás és Schwang Mihály fáradoztak leginkább. A tiszta jövedelem átengedéseért az ifjúsági egyesület elnöksége ez uton mond köszönetet a rendezőknek.

Művészet — Irodalom.

Szerb színészeink Zomborban.

Folyó hó 4-én kezdte meg a szerb nemzeti színtársulat a városi színházban két óra terjedő előadásainak sorozatát. Ez a színtársulat már régi ismerősünk. Évtizedek óta szokott mindegy második évben el-ellátogatni hozzánk s mindannyiszor a közönség legnagyobb elismerése s legnagyobb hála kísérte működésüket. És méltán. A társulat tagjai kiváló tehetségükkel, nagy ambíciójukkal és példás magaviseletükkel kivívta a közönség osztatlan tetszését és a szó legszorosabb értelmében annak kedvencévé vált. Ettől a kis társulattól igen sok példát vehetnénk, miként kell igazi kulturmissziót teljesíteni a színművészettel. Mert ha végig tekintünk ezen társulat repertoírján és ha megnézzük az egyes előadásokat, meg fogunk győződni, hogy ezeknél ki van zárva minden frivolitás, minden trágárság és minden pikantéria — ami a fővárosi színházaink példája után nálunk, a vidéki színtársulatoknál, sajnos, annyira el van terjedve — s hogy ezen színtársulat csakis a szépet és a nemeset kultiválja.

Ebben nagy érdeme van a társulat intendánsának, Hadzsits A. hírneves írónak s reméljük, hogy ez az irány meg maradni az új intendántúra alatt is. Az igazgatást ugyanis ép tegnap átvette Nusits, aki a fiatalabb író gárdának egyik genialis tagja és aki mint a belgrádi udvari színház dramaturgja, rátermettségének és fényes tehetségének számtalan jelét adta. Folyó hó 4-én

Trotha Thillónak „Az udvari hegy“ című vigjátékát adták szép és összevágó előadásban, maga a darab Estruth agyoncsépelet regény alakjaival, nem tartozik ugyan a legsikerültebb színművek közé, de azért Markovits Milka temperamentumos játékával biztosította az est sikerét. Mellette Lukitsné tűnt ki mint nagyon intelligens művésznő, a férfiak közül Szpaszits érdemel említést átgondolt és helyes felfogású játékával. A többi szereplők tulajdonsága estek.

Szombaton Echeharay velőkgig ható drámája: „A völgyben“ került előadásra. Az előadók remekül oldották meg feladatukat s különösen Markovitsné és Szpaszits főszereplők tűntek ki kiváló játékkal. Vasilyevits mint intrikus, kiváló tehetségének adta ugyan jelét, kár azonban, hogy a régi szavaló és pózoló iskolának a hive s így reánk, akik megszoktuk már a színészen a legnagyobb természetességet — előadása nem tudott nagyobb benyomást gyakorolni.

Vasárnap Czvetits belgrádi színésznek a „Hatalmas Dusan cár“ c. szomorujátéka lett előadva. A darabnak kiállítása, a hölgyeknek remek ruhái kellemes feltűnést keltenek.

Minden pénteken a tanulóifjúság számára oktató előadások fognak tartatni. Az elmúlt pénteken dr. Kosztits Lázárnak, zombori földinknek „Czernojevits Makszim“ című tragédiája került előadásra. A szerb drámai irodalomnak ezen legszebb remeke gyönyörűen lett előadva. Maga Ruzsits Döme, aki mint a legszebb színész van általában elismerve — játszotta a címszerepet, a nála megszokott virtuozitással. A többi szereplők is minden tehetségükkel azon voltak, hogy a tanulóifjúság előtt a darabnak minden szépségét minél jobban érvényre juttassák.

A nagyvilág képes naptára az 1904. évre. Kiadja s ezentúl minden évben ki fogja adni a Pázmáneum irod. és nyomdai vállalat Budapesten. Természetesen van benne minden, aminek egy jóra való naptárban — a falusi ember lexikonában — csak lennie kell: csillagászati, százestendős jóvendőmondó, itnepepek, bójtók, bucsunapok, minden hónap után bejegyzésre való tíres lap. El van mondva az 1903. esztendő története. Erkölcsevelő, oktató, nemesen szórakoztató olvasmányok. Ez utóbbiak csoportjában van néhány közlemény, mely az egész naptárt különös figyelemre méltatja. Ezek a mi városunk nagy érdemű polgárának Vértesi Károlynak jeles tollából való utleírások: „II. Vimos palotája“. „Koppenhágai képek“. „A szászországi Svájból“. Ezeket a leírásokat szemléltetőbbekké teszi számos, Vértesi ismert, választékos művészi izléséről tanuskodó kép. — „Egy világlátott magyar író“ című cikkben Vértesi Károly arcképével kapcsolatosan méltó elismerés hangján ismerteti városunk jelesének széleskörű irodalmi munkásságát. Melegen ajánljuk ezt a naptárt, melynek irodalmi becsét zombori ember adja, a közönség figyelmébe. Ára csak 60 fillér.

Pályázat Csokonai életrajzára. A debreceni Csokonai-kör pályázatot hirdet Csokonai Vitéz Mihály élet- és írói jellemrajzára. A legfeljebb 20 nyomtatott ivre terjedő pályamű Csokonai életének elbeszélésén kívül ismertesse a költő egész irodalmi munkásságát és méltassa legfőbb műveit. Oly tervezettel is lehet pályázni, melyhez az egésznek legalább két nyomtatott ivnyi kidolgozott részlete van csatolva. A pályázat határideje 1904. december 15. Pályadíj 1000 korona,

mely csak irodalmi színvonalon álló és 1905. augusztus 31-ig teljesen elkészítendő munkának adatik ki. A jutalmazott pályamű a kör kiadványaként jelenik meg, amelynek a kiadási költségen felüli tiszta jövedelme a szerzőt illeti. A pályaművek más kezével írva, jelíges levéllel ellátva, a kör titkári hivatalához adandók be.

A „Történelmi könyvtár“ legutolsó (92.) füzetében Király Pál írja le „Dácia történetét“. A számos képpel díszített füzet a legérdekesebb olvasmányok egyike. Ott kezdi a mai Erdély viszonyait, ahol ez a terület számottevő tényezőként illeszkedik be a világhistóriába: Dácia meghódításánál, a rómaiak által. Mert a mai Erdély voltaképpen csak akkor kezd szerepelni, a midőn a császársággá alakult római köztársaság nem annyira hódítványból, mint inkább a birodalmi határok biztonsága érdekében Dáciára is rátette a kezét s leverte a harcias dákokat. A Decebal király tragédiája új korszak kezdete volt Dácia történetében; a római kultúra meghonosodott a mai Erdély zordon bércei közt, és Király Pál érdekes adatokkal bizonygatja, mennyire el is terjedt és meggyökerezett ez a nyugati műveltség Dáciában. A sok római lelet, a nagy városok romjai, a rómaiaktól művelt aranybányák, a katonai telepek és utak maradványai stb. mind azt bizonyítják, hogy valamikor, másfélszáz, sőt több esztendővel ezelőtt élénk társadalmi életet, virágzó kereskedelmet és ipart teremtettek a rómaiak Dáciában. Ezt az életet írja le és magyarázza igen sok képpel a tudós szerző, — oly színesen és annyi érdekes vonással, hogy nem is történelemnek, hanem szórakoztató, kellemes olvasmánynak véljük. A „Történelmi könyvtár“ a Franklin-társulat adja ki; egy egy szám ára 80 fillér.

A „Vasárnapi Ujság“ január 31-iki száma 28 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Czobor Béla (arcképpel). — Költemények B. Büttner Linától és Kulcsár Ferentől. — „A vén gazember.“ Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán (Kimnach László rajzaival). — „Három aaszony.“ Regény. Irta Zsigány Árpád (Goró Lajos rajzaival). — Keller Helép, amerikai siket-néma vak leány önéletrajza“ (képekkel). — „A XVIII. század angol festői“ (képekkel). — „Az éjszaki sarkon.“ — „Grubiczky László“ (arcképpel). Mikszáth Kálmántól. — „Kannibálok Magyarországon.“ — „A tarvarju“ (képekkel). Herman Ottótól. — „Képek a jégről“ Markó Miklóstól. — „Pichler Győző“ (képekkel). — „Párisi divat.“ — „Párisi toillettek“ (legújabb párisi képekkel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Politikai Ujdonságok“ -kal és „Világkrónika“-val együtt, 6 kor. Megrendelhető a Franklin-társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Ruskin: Társadalmi kérdések.

(Dr. Lallosevits János előadása a szabad lyceumban.)

I.

Tisztelt hölgyeim és uraim!

Kétségtelen dolog, hogy a XIX. századnak reánk maradt legkényesebb hagyatékát és a modern társadalomnak legégetőbb, de egyszersmind legnehezebb problémáját az u. n. szociális kérdés képezi.

Mindinkább általánossá kezd válni az a meggyőződés, hogy az ember, az egyén az ő száz és százféle materiális és kulturális érdekeit a modern társadalmi berendezkedés keretein belül nem képes teljes mértékben érvényre juttatni s hogy boldogulásának, előrehaladásának útjában igen sokszor éppen társadalmi szeretetünk görđíti a legnagyobb akadályokat.

Innen aztán az a folyton fokozódó elégtelenség, amely egész társadalmi osztályokra kiterjed; és innen az az izzó, szenvedélyes érdekharc, mely az osztálygyűlölet mérges fegyvereivel alapjaiban igyekszik megrendíteni, s ha lehet felforgatni egész társadalmi rendszerünket.

Ezt az ádáz küzdelmet letagadni vagy elnyomni, következményeit és romlásait be nem látni, avagy lekicsinyelni nem lehet. És ép azért nincs nemesebb, de nincs is nehezebb vállalkozás, mint ezt az érdekharcot a békés megoldás útjára terelve, az emberiséget egy rettenetes vérfürdő helyett a minden jogos és méltányos érdeknek teljes érvényesülését biztosító békés társadalmi fejlődéshez vezetni.

Ruskin, a nagy idealista, a zseniális esztetikus, erre a munkára is vállalkozott és nincs a nagy nemzetek lángelméi között egyetlen egy sem, kinek működése oly áldást hozóan és oly regenerálóan hatott volna a társadalmi fejlődésre, mint Ruskin tanítása az angol társadalom evolúciójára.

Ugyanaz a bámulatos, analitikai tehetőség, amely esztetikai műveit jellemzi, és a mely mindenben a felszíntől eltakart s a dolgok mélyén rejlő igazságok megismerésére vezet, ugyanez teszi megbecsülhetlenné szociálpolitikai műveit is. Ugyanaz a gyönyörű alapeszme, melynek segítségével valóságos forradalmat idézett elő a művészeteknek a formalizmus békői közt szinylődő világában, ugyanez az eszme alkalmazva a szociális és munkáskérdés prózájában is megadja tanításának nemcsak magvát és lényegét, hanem meggyőző erejét és regeneráló hatását is.

Senkinek előtte nem jutott eszébe a művészet alkotásaiban az erkölcsi tartalmat és az erkölcsi ingókat keresni; az etikát ő vitte be először a művészetbe. És senkinek előtte nem jutott eszébe a kézműipar alkotásaiban a munkálkodó emberi lélek erkölcsi exponensét keresni: a munkáskérdésbe és a közgazdaságba is az etikát ismét ő vitte be először. Ilyen irányu működésével az angol magánéletbe és közéletbe egy ideális vonást vitt be, mely abból addig hiányzott; az angol társadalmi életet megtöltötte erkölcsi tartalommal és működését eszményi irányba terelte. Ez és ennyi az érdeme és ezért érdemes vele és műveivel behatóan foglalkozni, nézeteit nagyon, de nagyon megszívelni, példáját és tanítását pedig, amennyire lehet, követni.

Az első szociális kérdés, melylyel Ruskin behatóan foglalkozott, az volt: vajjon mi az oka a mai munkásosztály elégedetlenségének? Vajjon a földi javaknak aránytalan elosztásában, a tőkének a munkával szemben és a munkaadónak a munkással szemben való túlsúlyában kell-e ezen elégedetlenség okát keresni, avagy annak más, az ember természetében rejlő lélektani oka van-e? És boncolgatva ezen kérdést, arra a meggyőződésre jutott, hogy annak, hogy a mai munkásosztály annyira elégedetlen s hogy éppen e miatt a mai társadalom alapjai annyira meg van-

nak rendülve, mint soba azelőtt, oka nem az, hogy a munkás rosszul táplálkozik, hogy kicsi a napidija s hogy 8 vagy 10 óras a napi munkaideje, hanem hogy nem telik a munkásnak öröme kenyeretadó munkájában. És igaza van.

Minden emberi erőfeszítésnek leghatalmasabb rugója, minden fáradozásnak legédebb jutalma és minden további munkának legnagyobb erőforrása az öröm.

De vajjon hogy legyen öröme a mai munkásnak munkájában, mikor ő ma nem egy szívvvel lélekkel bíró ember, ki alkotó műveiben büszkén csillogtatja tehetségét, beleöntheti lelkét, gondolatait, érzéseit, — hanem egy léleknélküli géprész, mely hetekig, hónapokig, évekig ugyanazt az egyforma gépies kézmozdulatot kénytelen végezni, semmit sem gondolva és semmit sem érezve. Egy ilyen testében elcsigázott, emberi méltóságától megfosztott és léleknélküli géppé stílyesztett munkás nem örülhet munkájának és nem lehet sorsával megelégedve.

Lám a mi szegény földmives kisgazdáink s különösen hegylakó parasztjaink is nélkülöznek, kizkődnek, nyomorognak és talán még nagyobb mérvben mint az a gyári munkás — és még sem talál köztük jó talajra a társadalmi rend felforgatására irányuló idea. És miért? Mert örömlüket lelik munkájukban. Azt a paraszt embert, amikor földjét felszántja, megboronálja, beveti, egy jóleső érzés fogja el, hogy tudásával, ügyességével és szorgalmával oly jól ki tudta használni az időt és oly szépen, egyenletesen és helyesen tudta befejezni munkáját. És mikor a mag kikel és zöld pázsittal borítja el a földet, majd mikor a ringó kalász örökös hullámzása kezdi a szemet gyönyörködtetni, egy büszkeséggel vegyes boldogság tölti el ilyenkor a munkás keblét, mert látja, hogy az a bő áldás, mely egész környezetének életszükségleteit fogja kielégíteni, az ő verejtékes munkájának gyümölcse, az ő szorgalmának és az ő ügyességének eredménye. És mindezt a munkát a földmives az Isten szabad ege alatt, az örök természet lágy zsongása között végzi, melybe oly szépen csendül bele a bogár zümmögése, a madár dala, a hű eb csaholása és a távol legelésző nyáj elbaló kolumpja mindmegannyi hangosan hirdelve, hogy körülötte mindenhol élet, nyüzsgő, vidám, boldog élet van. Végtelen öröm és megelégedés töltheti el ilyenkor a munkás szívét, mert érezheti és láthatja, hogy ennek a nagy mindenségnek ő is egy parányi kis harmonikus tényezője, akit az Isten azért teremtett, hogy munkálkodjon és dolgozzon, áldást hozva munkájával önmagára és egész környezetére.

És ezzel szemben milyen gyötrelmes, milyen leőllő annak a gyári munkásnak munkája, ki egy fülledt levegőjű oduban a világtól elzárva, a gépkerekek egyhangu csattogása és a hajtósíjakkal fűlbántó sziszegése között naphosszat sem tesz mást, mint egy és ugyanazt a kézmozdulatot, egyhanguan, gépiesen éveken keresztül, míg csak teste el nem csenevészedik, lelke el nem tompul és el nem felejt, hogy ő is ember, hanem csak azt érzi, hogy ő egy pokolgépnek léleknélküli kereke, amelynek addig kell forognia, míg csak el nem kopik és ki nem dől.

(Folyt. köv.)

HIRDETÉSEK.

Eladó.

16 darab 4 éves,
4 darab 5 éves,
6 darab 6 éves,

összesen tehát 26 drb prima
magyar tinórögtön eladó.

Egyidejűleg egy-egy kazzal kitűnő minőségű szárított lóhereszéna és réti széna kerül eladásra.

Cim: **Schumacher György**
Cservenka.

Pályázat. ³⁻²

Kernyaján elhalálozás folytán üresedésbe jött római katolikus tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása: 1. 928 korona készpénzfizetés a községi pénztárból havi előleges részletekben; 2. törvényes ötödéves korpótlék; 3. 200 korona lakbér; 4. gazdasági ismétlő oktatásért 60 korona; 5. 2 öl kemény fa helyett 60 korona; 6. téli fűtőszalma fejében 60 korona.

Azon esetre, ha helybeli lesz ezen állásra megválasztva, úgy annak állása lesz betöltve. Ezen állás javadalmazása: 1. 928 korona készpénzfizetés; 2. törvényes ötödéves korpótlék; 3. 120 korona lakpénz; 4. 60 korona ismétlő oktatásért; 5. 2 öl kemény fa házhoz szállítva; 6. elegendő téli fűtőszalma szintén házhoz szállítva. Megjegyzendő, hogy ezen állás csak ideiglenes, míg t. i. az apácák elfoglalják a leányoktatást.

Ha ezen állásra szintén egy helybeli lesz megválasztva, akkor egy harmadik állás is lesz betöltve, melynek javadalmazása: a) 800 kor. készpénzfizetés; b) a törvényes ötödéves korpótlék. Ezen állás is csak ideiglenes, míg t. i. az apácák elfoglalják a leányoktatást.

Pályázhatnak férfiak és nők, kik a magyar és német nyelvben teljes jártassággal bírnak; megjegyzendő, ha az utolsó állásra tanítónő választatik, úgy az kap még 60 koronát a kézimunka-tanításért. **Pályázati határidő február 28.** Kérvények, melyekben különösen kitüntető, hogy a pályázó előléptetés esetén reflektál-e a második vagy esetleg a harmadik állásra is, a kernyajai római katolikus iskolaszékre címezve, nagyságos és főtiszteltendő Mészner István apát-esperes urhoz Bezdanba (Bács megye) küldendők. Az állás választás után azonnal elfoglalandó.

Kernyajá, 1904. január 11.

Schauer Ferenc, Pevny Domonkos,
r. k. iskolaszéki elnök. r. k. iskolaszéki jegyző.

Rohonczy Gida Törökbecse
gyöngyszigeti telivér ménestelepén
(Bácsföldvárral szemben)
eladó egy igen szép, fejlett,
hibátlan 4 éves sárga 168
ctm. magas telivér
„Világos“ nevű mén.

Apja „Xaintreilles“, anyja
„Walkure“. Ára 500 forint.
— Levélcím: Rohonczy Gida
Törökbecse. 3-1

Kiadó lakás.

²⁻¹ A Rókus-utca 53. szám
alatt levő házban: egy 5
szobából és megfelelő mel-
lékhelyiségekből álló lakás
május hó elsejével kiadó.

Egy teljesen jó karban
levő

concert zongora

(Wolf-féle gyártmány)
azonnal eladó.
Bővebbet a kiadóhiva-
talban. 3-1

Ad 685. szám. kig. 1904.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Bácsszenttamás
községben elhalálozás folytán üresedésbe
jött községi orvosi állásra ezennel pá-
lyázatot nyitok és felhívom ezen állást
elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen
felszerelt kérvényeiket hozzám 1904.
évi február hó 25-ig terjesszék be.
A később érkező kérvényeket figyelembe
nem veendem.

A szerb nyelv tudása megkívántatik.
Javadalmazás:

1600 korona havi előleges részle-
tekben kiszolgáltatandó évi fizetés;

400 korona negyedévi előleges rész-
letekben kiszolgáltatandó évi lakbér;

látogatási díj vényirással együtt,
ha az orvos a beteghez megy nappal
1 korona, ha a beteg megy az orvos-
hoz, 60 fillér, éjjel ezen díjnak két-
szerese.

A megválasztandó orvos köteles a
községi szegényeket ingyen gyógyke-
zelni.

Óbecse, 1904. február 4.

Dr. Balaton,
főszolgabíró.

346. szám.

Hirdetmény.

Mely szerint Csonoplya község
előljárói részéről közhírré tétetik, hogy
folyó évi február hó 15-én d. e.
9 órakor a község házában 6 drb ki-
selejteztetett tenyészkan nyilvános árverés-
sen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés
mellett el fog adatni.

Csonoplya, 1904. február 2.

Deák Andor, Lengyel József,
jegyző. bíró.

3441. szám.

tkvi 1903.

Árverési hirdetmény.

A hódásghai kir. járásbíró mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gyuga
Istvánné Farkas Anna végrehajthatónak Gyuga
István végrehajtást szenvedő elleni 30 korona
tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási
ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásghai
kir. járásbíró) területén lévő, Lality község-
ben fekvő, a lalityi 527. számú tkvi betétben A.
I. 1—2. sorsz. alatt foglalt Gyuga István nevén
álló 860. és 861. hr. sz. 454. ö. i. sz. ház,
udvar és kertre az árverést 902 koronában
ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte
és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az
1904. évi február hó 26-ik napján délutáni
3 órakor Lality község házában megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási
áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az in-
gatlannak becsárának 10%-át vagyis 90 kor.
20 fillért készpénzben vagy az 1881-ik évi
LX-ik törvényeikk 42-ik §-ában jelzett ár-
folyammal számított és az 1881. évi no-
vember hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazság-
ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óva-
dekképes értékpapirban a kiküldött kezéhez
letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a
értelmében a bánatpénznek a bíróságnál elő-
leges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-
mervényt átszolgáltatni.

Hódásghon, a kir. járásbíró mint tkvi
hatóságnál, 1903. évi november hó 27-én.

Szabó Imre,
kir. járásbíró.

*Lapunk kiadóhivatalá-
ban egy jó házból való fiú*

TANONCUL

felvétetik fizetéssel.

NAGY ALKALMI VÁSÁR!

Most érkezett:

Legdivatosabb francia batisztok

Női ruhakelme különlegességek

Eredeti Sigl-féle rumburgi vásznak

Női bluze-selymek

Angol férfiszövetek

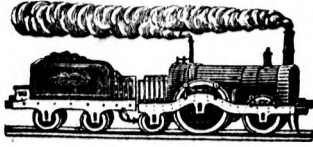
Schroll-schiffonok

bámulatos olcsó árakban.

Fenti cikkek a legdivatosabb kivitelben rövid ideig kaphatók

TUNA GUSZTÁVNÁL.

A legolcsóbb bevásárlási forrás.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1903. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda Budapest—Zimony—Belgrád. Vissza											
szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	
7.15		2.40	3.10	10.20	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	7.05	9.50	1.05	6.55
12.33		5.47	7.57	4.05	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.46	1.56
1.22	3.45	5.56		5.30	ind.	SZABADKA	érk.	10.53	7.34	9.34	1.21
1.51	4.20			5.57		Csantavér		10.21	6.59		12.56
2.18	4.52	6.27		6.26		Bács-Topolya		9.57	6.34	9.02	12.34
2.44	5.19	6.42		6.48		Hegyes-Feketehegy		9.27	6.01	8.46	12.05
3.05	5.44	6.56		7.16		Verbász		9.01	5.39	8.33	11.48
3.26	6.17			7.38		O-Kér		8.36	5.11		11.29
3.44	6.39			8.07		Kiszáros		8.16	4.50		11.13
4.06	7.05	7.41		8.29	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.51	4.24	7.50	10.52

Oda Baja—Ujvidék Vissza											
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.
4.00		1.15		ind.	BAJA	érk.	9.15		6.50		
4.11		1.25		Baja-szállásváros			9.08		6.42		
4.25		1.38		Vaskut			8.53		6.26		
4.51		2.01		Gara			8.32		6.00		
5.09		2.16		Rigyica			8.17		5.35		
5.37		2.39		Sztanisics			8.00		5.12		
5.56		2.56		Gákova			7.36		4.40		
6.15		3.14		Nenadies			7.15		4.16		
6.25		3.23		érk. ZOMBOR (étk.)	ind.		7.05		4.05		
2.25	6.51	3.51		ind. Zombor-vásártér	érk.		6.20	11.20		7.00	
2.31	6.57	3.57		Fernbach-szállás			6.13	11.13		6.52	
2.41	7.07	4.07		Zsárkóvác			6.04	11.04		6.41	
2.50	7.16	4.16		Ó-Sztapár			5.56	10.56		6.32	
3.06	7.30	4.30		Bresztovác			5.42	10.42		6.15	
3.35	7.49	4.49		Hódságh			5.27	10.28		5.51	
4.05	8.10	5.12		Parabut			5.02	10.02		5.21	
4.46	8.35	5.37		Paraga			4.43	9.45		4.43	
5.00	8.49	5.51		ind. GAJDOBRA	érk.		4.22	9.25		4.10	
5.40	9.16	6.09		Bulkesz			4.04	9.07		3.29	
5.54	9.30	6.23		Petrovác-Glozsán			3.50	8.55		3.14	
6.16	9.45	6.38		Futtak			3.39	8.44		3.00	
6.50	10.10	7.03		érk. UJVIDÉK	ind.		3.10	8.16		2.20	
7.13	10.31	7.25					2.45	7.55		1.40	

Oda Szabadka—Dálya Vissza											
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
5.00	2.02	6.10	6.25	ind.	SZABADKA	érk.	6.50	9.24	12.59	10.24	
5.25	2.26		6.56	Tavankut			6.17		12.37	9.58	
5.45	2.46	6.41	7.23	Bajmok			5.53	8.54	12.20	9.40	
6.16	3.17	7.05	8.05	Nemes-Militics			5.02	8.28	11.44	8.59	
6.30	3.31	7.17	8.27	érk. ZOMBOR	ind.		4.40	8.17	11.27	8.40	
7.03	4.02	7.37		Prigl.-Szent-Iván				7.56	10.58	8.04	
7.17	4.16	7.47		Szóna				7.46	10.42	7.48	
7.29	4.28	7.57		érk. GOMBOS	ind.			7.37	10.30	7.30	
9.23	5.25	8.42		ind. ERDŐD	érk.			6.57	9.22	6.03	
9.35	5.37	8.52		érk. DÁLYA	ind.			6.46	9.10	5.50	

Oda Szabadka—Ó-Becse Vissza											
v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
4.40	1.30	ind.	SZABADKA	érk.	8.34	5.25					
5.08	1.58	Békova			8.07	4.58					
6.19	3.21	érk.	ZENTA	ind.	6.40	3.40					
7.47	5.27	Ada			5.26	2.19					
8.10	5.42	Mohol			5.05	2.02					
8.30	6.02	Bács-Petrovoszellő			4.39	1.37					
8.56	6.28	érk.	ÓBECSE	ind.	4.10	1.10					

Oda Ó-Becse—Ujvidék Vissza											
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
4.40	9.50	4.25	ind.	Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44			
5.05	10.21	4.49	Bács-Földvár		6.33	12.16	7.22				
5.27	10.48	5.10	Csurogh		6.15	11.47	7.03				
5.49	11.22	5.32	Zsablya		5.50	11.13	6.37				
6.04	11.45	5.47	Gospodince		5.31	10.44	6.21				
6.30	12.24	6.11	Temerin		5.14	10.20	6.04				
6.39	12.36	6.20	Járek		4.58	9.50	5.46				
6.53	12.53	6.34	érk.	VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31			
7.01	1.07	6.36	ind.	VASKAPU	érk.	4.40	9.24	5.23			
7.25	1.35	7.00	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.15	8.55	5.00			

Oda Ujvidék—Vaskapu—Titel Vissza											
sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
6.37	5.10	ind.	UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01					
7.00	5.38	érk.	VASKAPU	ind.	5.33	2.38					
7.05	5.50	ind.	VASKAPU	érk.	5.28	2.33					
7.31	6.24	Káty			5.06	2.15					
7.42	6.38	Tizsakalmánfalva			4.43	1.56					
7.57	7.00	Kovil-Szent-Iván			4.25	1.41					
8.11	7.18	Vilova—Gardinovee			4.04	1.26					
8.24	7.34	Lok			3.48	1.14					
8.37	7.50	érk.	TITEL	ind.	3.32	1.00					

Oda Hegyes-Feketehegy—Palánka Vissza											
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
6.59	6.50	ind.	HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.53	5.40					
7.21	7.13	Telecska			5.30	5.18					
7.41	7.38	Kula			5.18	5.06					
7.53	7.50	Béla-puszta			4.53	4.45					
8.06	8.08	Torzsa			4.39	4.31					
8.32	8.37	Deszpot-Szt-Iván—Pivnica			4.20	4.12					
8.49	8.55	Szilbás			3.51	3.47					
9.21	9.21	ind.	GAJDOBRA	érk.	3.39	3.35					
9.53	9.53	érk.	PALÁNKA	ind.	2.55	2.45					

Oda Szeged-Rókus—Szabadka Vissza											
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegyes v.	vegyes v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.
3.05	8.10	11.45	4.31	8.00	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	7.01	10.46	3.24	7.07
3.22	8.27	12.01	4.47	8.26	Rószke			6.42	10.31	3.09	6.52
3.35	8.42	12.15	5.02	8.48	HORGOS			6.25	10.18	2.55	6.39
3.50	8.55	12.28	5.15	9.10	Királyhalom			5.58	10.05	2.36	6.26
4.05	9.08	12.41	5.29	9.30	Palics			5.42	9.53	2.24	6.1
4.17	9.19	12.53	5.40	9.48	érk.	SZABADKA	ind.	5.25	9.40	2.10	6.02

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 59 percig tartó éjjeli idő órászámai kövér betűvel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából